

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyitlerek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

Működési árak:

Egész évre 4 ft
Fél évre 2 ft
Negyed évre 1 ft
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések meg elfogadtának:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Daube G. L. és társai és Herndl. Brnben: Stern M.

Nyitlér petítésora 10 kr.

MAGYAR és HONVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszervező szövetség«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Az iszákossággal járó veszedelmek.

Az államokra és a társadalmra hátrul tehát a feladat e baj terjedésének utját állani; de vajjon milyenek legyenek az életbe léptetendő ellenszerek és a foganatosítandó rendszabályok? Ha azon okokat tekintjük melyek az iszákosság terjedését előidézik, igen hamar rájövünk arra, hogy legtöbb esetben a társadalmi viszonyok, a megélhetés küzdelmei és nehézségei azok, melyek a szegény népet az alkohol élvezetre csábítják, a kellő táplálkozás, a jó ivóvíz, ruházat és lakás hiánya, a fázás érzete indítja a szegényt arra, hogy legalább rövid időre melegséget és mámorot szerezzen magának és ez által gyötrelmes létezésének bajait habár csak pillanatokra is feledhesse és szomját lehetőleg csillapítsa. De ezenfelül a jobb módú osztályok közt is akadnak e szenvedélynek rajbaj, kik elcsigázva testi és szellemi tullesztés, kedélyi izgalmak által, ezen élvezeti eszközre térnek át, hogy testüket felizgassák annak némi muló ingert szerezzenek.

Ha tehát az iszákosság okait elhárítjuk, vagy legalább azok kevesebítésére törekszünk, egyuttal hatályos módon védekezünk az alkoholizmus ellen.

Az okok valamennyit nem igen lehetséges megszüntetni, de a nép gazdasági

helyzetének javítása, jobb táplálkozás és lakó-helyiségek megszerzésének biztosítása s a szükséges élelmi cikkek csekélyebb megadóztatása sokat járulhat a baj elhárításához. És így bátran állíthatjuk, hogy mindazon intézkedések által, melyek a szegényebb osztályok jobb megélhetésére kihatnak, az iszákosság terjedése is ellensúlyozva leend. Itt azon megfigyelésekre utalhatok, melyeket a svájci szövetségi kormány az alkoholizmus kérdésének tanulmányozását előkészítvén, 1884 ben közétette. A jelentésben tanulságosan van előadva, hogy a pálinkafogyasztás mily módon terjedt el Svájcban, hogy a mily mértékben nehezebbé vált a lakosság házi élelmézése, épp oly mértékben szaporodott a pálinkaivók száma s Hol a háziasszonyok is a gyárban kell dolgoznia s nem talál kellő időt az otthoni főzésre, hol nagyszámú munkás lakosság összpontosítása folytán a konyhák tulzsufoltak lésnek vagy több háztartás egyazon tűzhelyre van utalva s egy jóra való takaréktűzhely helyett igen fogyatékos petroleum-tűzhely áll a család rendelkezésére s a család nőtagjai, kik kora ifjúságuk óta gyárakban alkalmazták, a főzéshez nem jutnak vagy ahhoz nem is értenek; ott a férfiak majdnem kényszerítve vannak kocsma látogatásra, mely belőlök alkoholistákat nevel. Népkonyhák és levesosztó intézetek, fogyasztási egyletek,

ingyenes főző-iskolák stb. sokat tehetnek e bajok elhárításához s a munkaidő helyes szabályozása is jótékonyan hathat a baj csökkentésére.

A másik hatalmas eszköz, melyet az alkoholizmus ellen fel lehet használni, egy másféle élvezeti cikkek volna, mely a szükségletet kielégíthetné, e mellett azonban ment volna az alkoholizmussal járó veszélyektől. Mint fly élvezeti cikkek ajánlatnak némelyek által többek közt: a sőt, a kávé és a tea. Ezek között azonban a sör, mint szntén alkohol tartalmu folyadék, sok ellenzéssel találkozok s hogy az egészen veszélytelen volna, éppen nem mondható. Különösen gondolkosóba ejt a sörfogyasztás óriási és rohamos növekvése a legtöbb államban. Igaz, hogy a sörben az alkohol még leginkább hígított állapotban található s azon államokban, hol a sörivás leginkább van elterjedve, például Bajorországban, az iszákosság által előidézett betegségek-ezek közül a delirium tremens ritka jelenségek közé tartoznak, másfelől azonban a sörivás éppen azon vélelemlél fogva, hogy az az egészségre teljesen veszélytelen, mind szélesebb körökben hódít és éppen ezen nagy elterjedtsége és a fokozott fogyasztás komoly aggodalomra ad okot A német természettudósok és orvosoknak Nürnbergben 1893. szeptember 13 án tartott kongresszusán Dr. Strümpell, erlangeni tanár a sörre

A „Muraköz“ tárczája.

Béres Mária.

Irta: Szombathfai B.

Szép, viruló fiatal leány volt ő is, de szegény árva. Atyját elragadták, agyon gázolták a lovak, beteg édes anyja özvegy korában bejárt a majori ispanhöz mosogató, hogy valamivel nevelhesse kis leányát. Rossz tüdeje meghült, egy dében meggyönt s másnap gyalultatlan deszkakoporsóban kivitte a vén Kánya béres szekéren a temetőbe

Egyedül maradt. Felnőtt valahogy, mint az anytalan madarfiók, melyet innen is, onnan is etetgetnek a könyörülők. Hej, hány módos leány irigyszte azért a barna, tüzes szemű arczert, meggyipiros ajakért, szikár fenyhűhöz ha-onló keresz derekért! Hát hátárban, ha szép leányról beszélték, azt mondoták az emberek: van-e olyan szép mint a Béres Mária, szebb-e? — Mit szebb! Az oltárkép gesztenyehaju anygakája sem szebb nálánál. Meg is illette a szépség, egyebe sem volt

Mézes virág volt az ő szépsége, melyért azt határból szálltak módos, derék legények. Hát mondták urasszony lesz, csak parancsolnia kell; selyemben jár, hintő-szekeren repül: még az anygakal köpenyegét is neki igérték, a kik tehetők. Nem kellett neki egy sem, megmondta röviden; elmehetnek, nem várja őket.

Csak ha dolga végeztével kiült a béresház padkájára a nagy hárs alá és a Csuszgáló felől ismerős kolompok alkonyati muzsikáját hozta a szellő, akkor érezte, hogy vár valakit, érezte, hogy hirtelen melege lesz és szive úgy ugrál a mellében mint az agról-ágra szálló czinege madár. — Aztán látja a porfelhőt mit a bárányok vernek, kibangzik a tilinkó ápolása is, aztán... aztán előtűnik mint az égi felhő mögül a nap, az ő napja — a Szekeres Gábor. Többet ér annak a szive ezer telkes legény aranyánál, selyménél!

Szegény Béres Mária, hiszen ha nem csalódott volna! Szép legény volt, tudta a szót kinccsem használni, a lelkét onnan mutogatni, a hol fényes, tetszetős. Pedig mikor aranyomnak, galambomnak, gyémántomnak szólította, két karjával az ölébe fogta, tudta már akkor, tudta hogy gyalázatban hagyja.

Miért élte meg azt a keserves napot, melyen megtudta, hogy gyalázatos, melyen megtudta, hogy kiért azzá lett, az a nyomorult, hitvány ember elment, magára hagyta, híret sem tudja senki! Szomoró nap volt, mikor legkevésbére becsülte az életét. Odaadta volna a malom árka, de a mint partján sirdogált, megeredt a felhő könnye is, s mikor belé akarta magát vetni a gödöröz árba, széthasadó a felhő, becs villant a nap, mintha oda akarta vonni figyelmét az égbe, az égből lakozó jó Istenre. — A napfényre megeredt ujra az élet: pille szállott, méhecske gyűjtött, fókás madár szállt fardhatlan kicsi teecske felé.

Életben maradt. Kikerülte azokat, kik gyalázták, s dolgozott, éjt nappallá téve. Volt kiért. Egy kis szöszeke leánygyermekért, a világon egyetlenért, kiért életét megbeszülte. Kijárt a

mezőre aratásra, takarásra; égett kezében a do-log. Ha délebedre szólt a harang, leült az árnyékba, etette, aztán eljátszott gyermekével. Ejjelen mosott, s a hajnal ujból munkában találta. Ar-czán az őszi hervadás pusztított, a szép Béres Mária csak a szeme beszélt, hogy szép volt, hogy párja nem volt. Dereka megroskadott, szép formás kezeit leszárította a nap. De mikor néhány percze kezébe kaphatta gyermekét, csokolhatta, kebléhez ölelhette, s egy könnyítő könnye pergett végig arczán, akkor megjött a kedve s meg nótázní is merészelt.

Multak az évek, a sok közönséges esztendő telve dologgal és gondnal. A begyűjtött krajczárok áldása mutatkozott. Öreg asszony volt már; hiszen nagy lányná nőtt oldalánál a kis csuszomászó gyermek, olyan széppé, a minő anyja volt. A szelírség nyomorúságán segített egy kis tehénke, később kis házra is tellett, a ház mellé telek is került, s mindezt verejékével vette gyermekéért.

Az új emberek, kik közé jutott, ha tudták is multját, látták becsületes munkáját, jó életét, s ha idegen kérdezett utána, azt mondták: Béres Mária özvegyasszony, a férje meghalt már régebben.

Dején már tudt volt, alkonyatra hajlott élete. A munka megrottolta gyengévé, erőtlenné lett, a legkisebb hűtés agyba döntötte. Haja, az a szép bogár haj megferehült. Azt mondta, az a keresztig vászna, nem sokáig tart már. Csak egyre vár még, csak azt engedje megérnie a kegyelmes Isten, az am... A lányát szeretné látni, mikor a pap oltár előtt megáldja azzal, kinek életpárja lesz. Ez a gond edzette betegségében, ez lopta nyugasztaló atmaid Életének emléke intette, figyelmeztette.

nézve a következő figyelemre méltó nyilatkozatot tette: „Orvosi szempontból nagyon is tévesnek mondható az a vélemény, mely szerint az alkoholtartalmu egyéb italoknak a sörítal által való leszorítása az alkoholismus kártékony hatását csökkentené. . . .

Éppen ellenkezőleg, e látszólag könnyű ízeslet és hozzá még taperejű élvezeti eszköz csálékony álarca alatt az alkoholismus kárhatos belépését nyert oly körökbe is, melyek máskülönben zárva maradtak volna előtte. Míg máskülönben szó „snapsz“ a jó társaságban nem szívesen említették: addig a sörévezet tekintetében a német nép legalsó és legfelső rétegeiben oly nézetek az uralkodók, melyek a helyes orvosi belátással ellentétben állanak, mert nemcsak a százszoros tapasztalatok, hanem a tényleges viszonyok legegyszerűbb mérlegelése is megtanít arra, hogy a sörnek tagadhatatlan előnyeit más alkoholtartalmu italokkal szemben háttérbe nyomják azok a hátrányok, melyeket ezen italnak gyakori és tömeges, mérték nélküli élvezete idézi elő.

A sörivás a tikkasztó nyári hónapokban a szomjuságot kellemesen csillapítja, de ugyanezt el lehet érni jó friss ivóvíz által is, mely végre is a legtermészetesebb üdítő ital. Erre szolgálnak továbbá az ásványvizek, melyek egyuttal gyógyerejűek is. Hogy a szeszes italoknak mértéktelen élvezete az egészségre föltétlenül kártékony és a társadalomra is veszteljes következményekkel jár. — eziránt semmi eltérés a szakértők közt nem forog fenn — azonban meglehetősen éles nézetellentét forog fenn közöttük azon kérdés tekintetében, vajjon a szeszes italok mérsékletes élvezete megengedtesék-e, vagy pedig azok teljesen mellőztesenek? Az ugynevezett abstinentismus vagyis teljes önmegtartóztatás hívei minden szeszes italt következetesen kerülnek, részint azért, mert az alkoholt kisebb adagokban is kártékonyan tartják a szervezetre, részint, mert csak ily módon, a teljes tartózkodás által, remélik gyökeresen kiirtani az alkoholizmust, melynek veszélye folyvást kísért, míg a szeszes italok élvezete, mint kártékony népszokás fennáll. Nem lehet feladatunk itt e sokat vitatott ellentétes álláspontok birálatával foglalkozni, a legutóbb Hágában tartott congressuson mindkét álláspont hívei eléggé kifejtették nézeteiket. Legyen szabad erre nézve dr.

Baernek megjegyzését idéznem: „Bármily üdvös szolgálatakat tett is az önmegtartóztatási tan és bármily nagy eredményeket létesítették is annak lelkes hívei, mégsem alkalmazható annak radikális szigora minden népnél egyaránt és nincs is arra egyformán szüksége. Ész alább: „Hol a nép sötét tudatlanságba hanyatlott alá és erkölcsi hatás és kitanítás segédelmével mérséklésségre nem nevelhető és arra nem is téríthető: ott radikális rendszabályok és szigoru alapelvek megvalósítására kell törekedni oly mértékben, a mily mértékben egyuttal közre kell hatni az erkölcsök és szokások megjavítására is. Az iszákosság elleni küzdelemnél is csak annak elérésére kell törekedni, a mi egyáltalán érhető. Az iszákosság elleni küzdelem eredményei azonban mindenütt annál hálásabbak és állandóbbak lesznek, minél inkább sikertelend a bajokat fenntartó okokat elhárítani s minél kevésbé ellenkeznek a nép jellemével az alkalmazott eszközök és rendszabályok.“

Gyümölcscezet készítése.

Ha megmondjuk, hogy mennyi gyümölcs rohad el minálunk a fák alatt, mennyi kerül valami különös haszonnélkül a sertések és baromfiak gyomrába, és hogy mindebből a borecsetnél nemcsak nem alaválóbb, hanem határozottan értékesebb eczetet lehetne előállítani: akkor valóban irigyelni vagyunk kénytelenek a francziákat, kik az ily, minálunk még egészen elhanyagolt dolgoknak is hasznát tudják venni és még oly dolgok után is vagonyt érő hasznat érnek el, melyeknek mi még csak értékét is alig ismerjük.

Vannak ugyan egyes vidékek Magyarországon, hol az eczekészítés erdei vadkörtéből divatban van és ez nagyon helyes; de úgy látszik, hogy azt még nagyon kevesen tudják, miszerint nemes és czukordusabb gyümölcsből, ha mindjárt rohadat vagy ferges is az, sokkal jobb eczetet lehet készíteni, mint a vadkörtéből, mely értékesítésnél mellett még az is tekintetbe jó, hogy ha a ferges gyümölcsöt a fák alól mind felszedjük ezzel fölvezdük a fergek álcáit is és azt értük el, hogy esziendőre kevesebb ferges gyümölcsünk lesz: mert ezen álcák a gyümölcsből kibujván, a földben telenek ki, honnan a következő esztendőben elbujnak és az illető gyümölcs virágait vagy gyümölcseit újból megrakják petéikkel.

Már most a mi magát az eczekészítés módját illeti, az mindössze is abból áll, hogy az eczetnek szánt gyümölcsöt összezúzunk, egy nyílt edénybe behányjuk és itt megerjedni hagyván.

megszűrjük és hordókba szedjük mindaddig, míg megitszul. Megjegyzendő, hogy a gyümölcscezetnek ugyan minden gyümölcs jó, de a nemes és czukordus gyümölcs mindig jobb eczetet ad és gyorsabban elkészül, mint a czukorszegény faj. Nem szabad azonban a gyümölcslevet zárt hordókba és hűvös helyre állítani, mert az eczetkészítés gyorsítása céljából jó a friss gyümölcs. Lébe kevés, ugynevezett eczetanyagot tenni, mely semmi egyéb, mint a régebb eczetes edények fenekén képződött bórnemű nyálkas állomány. Midőn a gyümölcsle az első erjedésen átesett és a gyümölcs tömörebb részei részint a fölületen, részint az edény fenekén leüpedtek akkor a lehozott le hordókba tölthető, de a hordó szája mindig nyitva tartandó, mert így az eczet jobbiz és a folytonos vízapárolgás folytán erősebb is lesz.

Levelezés.

Kotor, 1894. okt 10

Kotor község és határában az ideai vizáradások tetemes károkat okoztak. Ámbár a Mura minden évben árad ki kisebb-nagyobb mértékben, de ily jelentékeny károkat, mint az ideai tavaszi s mostani kiöntések okoztak, még 1879 óta nem tapasztaltott, midőn a községet a legnagyobb vesztély lenyegette.

A rohamos áradás miatt f. hó 6-án éjfél tájban, dobpergés és tűzoltókürt, riasztotta fel békés álmából a lakosságot, hogy a község mélyebben fekvő részeit elgátolják a vízbenyomulása ellen.

Nem csak a község érzi ezen évenkénti áradások anyagi kárát, a mennyiben tavasszal s őszkor a réven való közlekedést 1—2 hétre beszűnteti, a részv. kunyhókat szétrombolja, az utakat járhatatlanná teszi stb., hanem az egyes gazdák is a kik elszorult szívvél s könnytelt szemekkel kénytelenek nézni évenként. Véresverejteikkel szerzett munkájuk gyümölcsének az elpusztulását. Ennek azután az a következménye, mint éppen Kotor községben, hogy, miután annyit sem képes betakarítani, miszerint a hosszú télen át szegény családját megmenthetné a koplalástól, de még kevésbé, hogy hazája iránti kötelességének eleget téve, az adóját megfizethesse, kénytelen Slavoniában jobb hazát keresni hol állítólag 2—300 frtért egész földbirtokot, belső telekkel s házzal vehet, mely jobb hazába Kotor községből körülbelül 20 család készül, s több mint valószínű, hogy el is hagyja születési helyét, hol kenyérének javát megette.

A közvélemény szerint, a melynek e tekintetben alighanem igaza lesz, ezen évenkénti károkat, valamint a kivándorlási hajlamot, mely sajnos, de nálunk is kezd elterjedni, nagyon csökkentené, ha a murai-vashid mellett, a nagy víztömeg könnyebb és gyorsabb lefolyása céljából még legalább 2 kisebb hid volna, mert a vashid oly annyira szűk a víz átbocsátására, hogy a hid felett a vízszint 1 méterrel is magasabb, mint a másik oldalon.

Erre vonatkozólag már kérvény is intéztetett az illetékes körökhöz, de mindez ideig eredménytelenül, holott a községnek minden évben több ezerre menő kára van, ezen hiány miatt.

Nagyon kívánatos volna, ha a nép ezen óhaja teljesülne, s ne kénytelenítették, mint magyar érzelmű jó honpolgár idegen országokban jobb hazát keresni.

Különfélék.

— *Kerelem* Kérjük t. előfizetőinket, sziveskedjenek az utolsó negyed alkalmával előfizetőseiket megújítani s a hátralékokat beküldeni!

A szép leánynak sok kéréje akadt, volt olyan, ki eltánczolt, eltréfált vele, vett neki babszívet, szines szallagot. Őrült volna neki Bérés Mária, de mikor neki is kínáltak, neki is adtak mindent, csak a szívökét nem. — Ne higyj, vigyáz: édes leányom, vigyázz galambom! Majd eljön az igazi, ki megkér tőlem, mivel kezét fogtok, oltár elé léptek. Oh, csak azt megérjem, csak azt megérjem!... s köhögésbe fuladt mondókája.

Megjött az igazi. Szegény, derék legény, kihez vonzódt a leány. Megkérte illően, jó ismerősökkel egy kis kézfogót is ülték. Oh, hogy örült neki Bérés Mária! ki erejét összeszedte, öltögetett, varrogatott, éjjelen át sirt örömeiben. s nem győzte köszönni Istennek, ki megsegítette szegénységében.

Elérkezett az esküvő napja is. Betegen érredt, s egész napon át mindent viszájáról tett. Cserepet elejtett, a viganbját kifordítva vette fel, pedig el akar menni a templomba is, mikor leányát a pap oltár előtt összeszekefi vőlegényével. — A vendégeket le sem ültette, csak járt-kelt a házban roskadt testtel leánya után. Jó hogy előállt a násznagy s okos rigmusokban bucsuztatta a leányt anyjától.

Oh szerelmes anyám!.....

Fizesse meg Isten sok fáradságodat,

Es én mellettem tett sok dajkálásodat.

Vegyen fel ezekért tégedet a mennybe,

Vigadjál szüntelen örök dicsőségbe.....

...Vegyen fel, végy fel édes Istenem a mennybe!

Sírásra fakadt, fuldokló zokogással borult leánya nyakába.

Eindultak lassan a templomba. Gyenge ingadozó léptekkel ment Bérés Mária a szekőrig, melyen az Isten házába megy, az Isten házába, kinek annyi köszönettel tartozik. Az oltáron fehér terítők, körül lobogó viaszgyertyák, közöttük a keresztre lesíttet Megváltó. Mellette lakodalmi nép, az oltár előtt térdelpe leánya, „fia. A jó Isten, ki a malomgátnál az égre vonta tekintetét, beküldi aranyos sugarait a leánya koszorujára. Mély csend van, mikor a csengő megzúdul, s bejő az öreg tisztelendő. Fenn áhítatos hangou szól az orgona, lenn az oltár előtt szeretettel hangzik a két „igen.“

A tisztelendő aztán beszédet mond okos, szép szavakkal, és megáldja az új párt. Bérés Mária odaborult leánya nyakába egy éles sikoltással.

— Megértem! Hala Istenem!... Férje van a leányomnak!...

...Kinn patlogott az oltor, csörgött a kocs, mely Bérés Mária holtan vitte haza lánya lakodalmára.

— **Galkes ovációban** részesítette Zala-
vármegye közönsége e hó 1-én a megye-
gyűlésen páratlanbuzgalmu szeretett főispán-
ját Svastits Benő Ő Méltóságát. A tárgysoro-
zat előtt felszólalt Háczy Kálmán bizott-
sági tag s utalt beszédében azon alaptalan
híresztelésekre, a melyek a közel múltban
egyes budapesti napilapokban főispán Ő
méltósága ellen közzétették. Tekintve Ő
méltóságának a vármegye kormányzása kö-
rül lankadatlan ügybuzgósága és fáradhat-
lan tevékenysége folytán szerzett kiváló ér-
demeire, indítványozta, hogy a közgyűlés
jegyzőkönyvileg fejezze ki a vármegye főis-
pánja iránt mélyen érzett szeretetét, törhet-
len ragaszkodását és osztatlan bizalmát. Az
indítványt a közgyűlés zajos helyeslése és
egyhangu lelkesedése közt emelte a vármegye
alispánja közgyűlési határozattá, mire
főispán Ő méltósága meghatva mondott kö-
szönetet a vármegye törvényhatósági bizott-
sága részéről feleje irányult bizalomért,
a mely neki, mint a közpálya emberének az
egyedüli és legszebb jutalma; valamint ed-
dig is törekvésének egyedüli tárgya volt
tevékenységét szeretett vármegyének javára
értékesíteni. azt fogja tenni a jövőben is s
ettől semmi hírlapi közlemény eltántorítani
nem fogja. A főispán szavait zajos éljennel
fogadták.

— **Szolgabírák áthelyezése.** A főispán ur
Ő Méltósága a vármegye alispánjának elő-
terjesztésére BölcS Sándor csáktornyai szol-
gabírót Perakra, Solyomi Tivadar peraki
szolgabírót Pacsára, Kolbenschlag Béla pa-
csai szolgabíró Csáktornyára, Kovács Rezső
tapolczai szolgabírót Keszthelyre, a legkö-
zelebb szolgabíróvá megválasztott Polgár
Béla megyei IV-éd aljegyzőt pedig Tapol-
czára helyezte át.

— **Minnevezés.** A vallás- és közoktatás-
ügyi miniszter ur Gaal Imre csáktornyai
állami tanítóképezdei rajztanárt a székely-
keresztúri áll. tanítóképezdehez segédtanárná
nevezte ki.

— **Iskolai ünnepély.** A 25 évvel ezelőtt
közsegívé nyilvánított elemi iskolákhoz meg-
választott tanítóink egymásután jubilálnak.
Szinkovics Ferencz, ki azelőtt is tanított
Csáktornyán, már 3 évvel ezelőtt töltötte
be 25 éves szolgálatát. a miről lapunkban
annak idején megemlékeztünk. A napokban
láttuk, miként jubilláltak a magyarosítás
ügyének 25 éves évfordulójával kapcsolato-
san Jenei Gusztávot, a közs. iskola igazga-
tóját. S most értesülünk, hogy a harmadik
tanítóról is megemlékeztek. Igaz, hogy ez
a jubileum a polgári iskola falai között
folyt le csak, a nyilvánosság kizárásával, a
kartársak s az ifjúság jelenlétében, azok
által rendezve, de azért itt sem hiányzott
a melegség, mely az ily ünnepélynek a fényt,
itt is megvolt az őszinteség mely a tiszte-
letnyilvánításnak a dekorumot megadja. Igaz-
hogy Alszeghy Alajos az elemi iskolától el-
került időközben s a polgári iskolában foly-
tatja működését, tehát nem maradt ott, a
hol Csáktornyára való jöveleleke- a zászlóra
felesküdt, de azért az mit sem von le a
dolog jelentőségéből, hisz működését a vá-
ros tanügyének szentelte itt is; mind a 25
esztendő a város kulturájának emelésére,
az ifjúság megmagyarosítására volt szánva.
Igy tehát Alszeghy Alajos polg. isk. tanár-
nak jubilláltatása kiegészíti azt az ünnepélyt,
melyet a város polgársága az elemi iskola
községi jellegének 25-ik évfordulójára alkalm-
ából rendezett. Őszinte szívvel járulunk
hozzá mi is a jókívánatokhoz, a melyekkel
a kartársak, a tanulók és jóbarátok elárasz-
tották, mert tudjuk, tanítói kötelességeinek
Alszeghy mily lelkiismeretesen s eredménye-
sen megfelelt; mert látjuk, hogy a közélet-

ben mily tevékeny szerepet játszik, hogy az
iskola falain kívül is a társadalom külön-
böző mozgalmában mily hasznos tevékeny-
séget fejt ki. Meg vagyunk győződve róla,
hogy a tanügyet, a hazát a második ne-
gyedszázadban is ugyanazzal a tüzellel,
ugyanazzal a kitartással s ambícióval fogja
szolgálni, a hogy tette a lefolyt 25 évben.
Adjon Isten neki hozzá erőt s egészséget!
Értesítésgünk szerint f hó 10-én kellemes
meglepetésben részesítették Alszeghy Alajos
tanárt kartársai s a polg. iskola ifjúsága.
A mire Alszeghy nem is gondolt, juttatták
eszébe azok, kik hozzá legközelebb állának,
hogy pályafutásának egyik határjelzőjébe
érkezett, hogy tanítói működését Ő is 25
évvel mérheti. A zajos éljenzés s Hymnus
után, melylyel a belépő tanárt fogadták,
a tantestület nevében Pálya Mihály igaz-
gató a tanulóifjúság részéről Rechnitzer
Alfréd IV. oszt. tanuló üdvözölték. Mind-
két irányban meleg szavakkal, mély meg-
hatottsággal köszöntötte meg a nem várt
ovációt Alszeghy. A PruzsácZ vendéglőjé-
ben az nap este megtartott szűkebbkörű
vacsorán, melyen Alszeghy kartársai mind
jó barátjai közül sokan megjelentek, mint
volt tanítvány Zrinyi Károly polg. iskolai
tanár köszöntötte föl háláját s érzelmeit
tolmácsolván volt tanítványának, kartársá-
nak. Válaszában Alszeghy hálás szívvel
mondott köszönetet barátjainak, kikhez ba-
rátságába a jövőre is ajánlotta magát.

— **A vallás- és közoktatásügyi miniszte-
riumnak megkeresésére,** mely szerint a vármegye
a millenáris kiállításon történelmi
nevezetességű helyeinek szobrokban, vagy
képekben való megörökítésével vegyen rész,
a közgyűlés az állandó választmány javas-
latára elhatározta, hogy a megye három
vezérférfiának: Deák Ferencznek, gróf Fes-
tics Györgynek és zerinvári gróf Zrinyi
Miklósnak élelnagyságu arczképét fogja a
millenáris kiállításra elküldeni.

— **Jubiläum.** A csáktornyai m. kir. adó-
hivatalnok köztisztviselt és szeretetben álló
főnöke: Szommer István kir. adó tá nok a
f. hó 11-én érte el államszolgálatba lépte-
nek 25 ik évfordulóját. Ebből az alkalom-
ból a kir. adóhivatal szemelyezte, élén az
ellenőrrel meleg szavakkal üdvözölte őt,
mint a hivatalnak a szó legnemesebb értel-
mében szereplő főnökét a ki alapos ké-
szültségre, fáradságot nem ismerő tevékeny-
sége és — egy a hivatal szemelyezete iránt
tanúsított barátságos jóindulata, s a felek
iránti tapintatossága által állását a legmél-
tőbban betölti. A jubiliás pénztárnok —
megpetteve is — a legnagyobb megha-
tottsággal vette a szívélyes megemlékezést
és fogadta a személyzet által igaz tisztelet
és benső szeretetük zálogául átnyújtott
emléktárgyat. Mi is csatlakozunk az érdem-
teljes adótárnok ur tisztelőinek üdvözlétéhez,
kivánván, hogy őt az Egek ura övéi és
számos tisztelői örömeire sokáig éltesse!

— **A mezőgazdasági bizottság tagjainak**
lették megynéknben vidékünkéről: Szabó Imre,
Hajós Mihály, Tóth István és Tamás Ádám.

— **A kénénysprő iparról szóló szabály**
rendelet módosítása tárgyában kiküldött me-
gyei bizottság jelentésében foglalt javaslatához
képest a kéményesprő díjak következők ösz-
szegekben állapították meg: földszintes ház
kéménye után 8 kr, emelet kéménye után
15 kr.; orosz kémény után 6 kr., takaréktűzhely
után 15 kr., kis takaréktűzhely után
5 kr. díj fizetendő minden egyes teljesített
seprésért.

— **Vizáradás** A hivatalos lap e hó 6-án
kelt figyelmeztetése szerint a Mura és a
Dráva felső vidékéről jelentékeny árvíz hu-
zódik te, mely Mura Szerdahelyen az eddig

elért legnagyobb magasságot már jóval tu
eladta, Zákányon és Barcsan pedig a kö-
zepes árvizek magasságát már elérte. —
Az orsz. m. kir. v. zépitészeti és talajjavító
hivatal vizrajzi osztálya tehát figyelmeztet-
te mindazokat, a kik az árvíz által érde-
kelve vannak, hogy a kellő intézkedéseket
idejekorán megtehessek.

— **Öngyilkosság.** Mayer-testvérek csak-
tornyai kereskedők segéde Stern a fölötti elkese-
redésében, hogy gazdája megpirongatta, e hó 7-én
a Drávaba ölte magát. Az öngyilkos holttestét
még aznap kilopták s 8-án Varasdon eltemették.

— **Táncvizsgálat.** Corronelli ismert
tánczmester ma tartja a „Hattyu“ vendéglőben
tanítványival a szokásos táncvizsgálatot. Kez-
dete 7 órakor, melynek folytatása táncmulatság
lesz. Belépi díj személyenkint 50 kr.; azon csa-
ládok részére, a kiknek gyermekük a jelen ta-
nufolyam alkalmával táncoktatásban részesült,
családjegy 1 ft. A táncmulatság a helybeli zene-
kar játszik. Corronelli tánczmester felkéri volt ta-
nítványait, ismerősöit s a tisztelt közönséget a
szíves megjelenésre!

— **Cognac.** A cognac fogyasztó közönség
nyílvános része még ma sem tudja, hogy a cog-
nacnak a bornak kivonata a hogy a cognac jósa-
ga itl. minősége korától függ. A cognac-kal azótt
viszafelé azáltal kaphatott annyira lábra, hogy
a közönség rendszerint nem törődött a forgalomba
jött cognac eredetével. Többnyire megelégedett
azzal, ha a pánczok szépen fel volt szerelve s e
mixtum compositum hangzatos, de tényleg nem is
létező. francia czeget feltűntető címkevel volt
ellátva. A közönség eme hiszékenysége az oka,
hogy oly tömegesen akadtak vállalkozók cognac-
gyárak alapítására. Akárhányszor megtörtént,
hogy ily gyár, a mint az iparengedélyt megkapta
s ennek alapján czeget bejegyezhetett, hangzatos-
nál hangzatosabb elnevezés alatt régi, legregibb
sib. cognacok valóságos özönével árasztotta el
az üzleteket; a nélkül, hogy a fogyasztó közön-
ségnek eszébe jutott volna kérdezni, hogy alig
fél vagy egész év, esetleg ennél is rövidebb idő
alatt, mi uton-módon volt képes ily ó-cognacot
előállítani. — A cognac kal azótt visszafeléket
elősegítik a kiállítások is, — melyek érmekek és
disz-oklevelekkel nem fuksrvodván, az efféle vál-
lalatokat is kiütetik. Az egész monarchiában
csak egyetlen egy cognacgyár van, mely a fel-
dolgozott bormennyiség és fizetett szesz, adóról
szóló hivatalos kimutatásokat közzéteszi, ez a
Gróf Keglevich István utodai cognac-gyára Pro-
montoron. — Ezen kimutatásokból kitűnik, hogy
e gyárban a lefolyt 1893/94-iki termelési évad-
ban nem kevesebb mint 1.195,750 liter bort dol-
goztak fel cognac-ká, mely mennyiség után 12,555
ft 69 kr termelési adó fizetett. Ha már most
tekintetbe vesszük, hogy e már 1882-ben alapított
gyár az * és ** cognacot csak 1884. és 1886-ban,
a *** cognacot 1898-ban, a **** cognacot pedig
csak 1891-ben hozta forgalomba azon meggyőző-
desre jutunk, hogy a vállalat, ugy solidásga, mint
gyártmányainak kitűnő minőség által méltán vitva
ki magának a közönség teljes elismerését s hogy
ezért bárkinek legmelegebben ajánlható. Talán
felesleges mondanunk, hogy a cognac nemcsak
elvezeti czikk, hanem számtalan esetben fontos
és keresett gyógyszer, miért is a közönséget cog-
nac-szükséglete fedezésénél különös óvatosságra
nyitjuk.

Szerk. üzenet.

Köto r. Igen köszönöm! Szíves ígéretere
számítok. — B a j a. Köszönöm! Minél gyakrabban,
annál jobb. Üdvözet! — Z a l a T e s k á n d. Az
„Emlék“ megjött, de nem közölhető, mert tanuló-
társait igen, de a nagy közönséget nem érdeklik
reminiscenciái; aztán a forma sem helyes. A
többi vers is megjött. Közölök a Dalok és a Bál
utáni napirendre tüzetek ki.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Laptulajdonos és kiadó;

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)
könyvkereskedése.

U uredniku moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve politike tičuce se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margritai Jožefa urednika vu Čakovcu.

Isdateljstvo:

Kalijara Fischel Filipova kam se predplata i obnane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obnane se poleg pogodbe i šal računaju.

na horvatsko- i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svakog tjedna jedanput i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke šparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

Dvë tri reči proti žganici.

(Dalje).

2. Žganica zrokuje svadju, ubojstva i druga zla. Kulko ima nesrećnih ženitbah zaradi žganice. Deca se plaćuju, žena zdi hava, tovaruš pak vu krëmi pije. Samo sv. pismo veli, da vino razveseljuje srce čovëće. No idi mimo krëme, gde čuješ viku. psuvanje i svadju, znal budeš taki, da piju žganicu. Pri žganici, koja čovëka od svih pilah najviše razdražuje i razbësnj, najleže dojde do svadje, tućnje, dapaće i do ubojstva. Veliju, da ima vu Englezkoj izmedju 50 zloćincah — 10 pijancov. Bilo bi suvišno nabrajati pojedina nedela, koja su oćinjena vu tom pijanstvu!

3. Žganica uzimlje pijancu pamet, tak, da sam nezna, kaj dëla. Kak god se dize dim iz ognjišća pak ti zadimi oći, da nevidiš, tak se zdiže iz želućca jakost žganice, omami te, a malo čovëk i bedasti postane. Neki jako prestimani državnik vu Englezkoj preracunaj je ljeta 1851. na tëlmlju dvadeset ljetnoga proućanja, da vu Englezkoj i Ameriki od 10 norih pamet zgubiju šest zaradi zvizanja spirituoznih pitvinah, ponajglavneše žganice. Takvomu pijancu prestane vsako pošteno veselje, nekva tuga tiska mu srce, koju hoće, da pretira žganicom, dok nedodju napokon žalosni pojavi, koji ga sprave vu ludnicu (narhaus).

4. Žganica slabi čovëku zdravlje, dok mu ga nazadnje i zevsema nesfonda. Jeli

poznaš čovëka, koji pije žganicu, da bi bil zevsema zdrav? Dok je trëzen, betežen je; kad se opije, onda je opet pijanost njegov beteg. Posljedice toga pila vnogi su betegi i prerana smrt. Profesor Bunge rekel je, da pjenje žganice, zrokuje oću vojsku betegov. Vsi se betegi prijimlju najprvlje čovëka, koji pije lakovno žganicu. Jeden doktor rekel je, da bi za vrëme kolere napisal na vsako mesto, gde se prodava žganica: „Ovdi se prodaje kolera“. Kad je zadnji put kolera harala, opazilo se je, da su vmirali najviše oni ljudi, koji su neumereno živeli i žganicu pili. Poznato je, da se je ogromni narod Indijancah vu Ameriki najviše stim izkorenil, kaj se je privćil, da pije žganicu. Tak je jedno indijansko pleme brojeći 80.000 duša spalo za deset ljet na 2000 dušah; a što je zrokovalo najviše žganica, koju su Europejci tam donesli. Zato je govoril neki stari poglavar ljudem svoga plemena: „Bratja nepijte giftnu, ognjenu vodu od helih ljudi, poslalju je zloćesti duh, da nas Indijance izkoren i!“ — Žganica se razprostrani čovëku po svim žilama kak ogenj, sfonda mu silu života, da nemre vuživati, kaj treba i tak gine od dneva do dneva. Koliko jezer ljudi bilo bi na svëtu zdravij i veselij, kad nebi poznali žganicu!

5. Žganica uništi vu čovëku glas dušnoga spoznanja i vgesi svëtlo svete vjere. Gdo se preda jenkrat pitvini žganice, neima više veselja na molitvu i za reć Božju.

Kada idu drugi vu cirkvu, on se žuri vu krëmu, gde se izvusti toliko bogumrskih psovkah, kak baš pri žganici? Tu prestane sramežljivost, prestane čedno ponašanje, a odpreju se vrata vekivećnom pogubljenju. Žalostno je videti osobito ženu, koja se okitila žganicom, ar zaboravlja vse granice pristojnosti Kuliko i kuliko se grëha vćini vu žganici. Tu se radjaju preljudi, gubi se nedužnost a opazilo se je, da ima prav vu onim zemljam, gde se najviše žganice pije, najviše ne zakonske dece. Drugih zloćincah nećem niti nabrajati.

6. Žganica kviri takaj čovëćji rod. Nedužna dëca moraju da nose grëhe svojih roditelja, — spodobna su ćervivi jabuki, betežni na tël i duši. Doktor Krafft-Ebiug dvoji da bi mogli žganici podani roditelji ikada radjati zdravu, dëcu, i veli, da je jošće sreća za rod ljudski, da takova hrzljava dëca hitro vumiraju. Neki čovëk, koji se je podal žganici imel je 16 dëce. Od ovih vumrlo je 15 već vu ranoj mladosti, a ono jedino, koje je preostalo, imalo je padavicu (veliku nevolju). Ovo isto posevdočava vnoćimi pëldami i izpröbani doktor, plebanuš Kneipp. Znam za pokrajinu, gde je prvlje, dok se nije pila žganica bil malo né vsaki mladić vzeti med soldate, a vezda ih je vsako ljetu menje. Dëca pijancov ostanu hrzljava, tupe, bedaste su glave; sebi i rod i ljudskomu na nesreću.

7. Kad se čovëk jenkrat privći žganici, težko se je igda ostavi. Stara je reć,

ZABAVA.

Samo pametno.

Neki vrlo ućen profesor Chirurgie iz Beća, koj je radi svoje ućenosti; a osobito radi svojih zmoćnih operacijah na dalekom bil poznat, dabi jednoć sliedëći telegram:

„Jeli bi hoteli na Thaimu Rosenbaumu u Mislovicah operatiu poduzeti, koja je po liećnicah kakti neobhodno potrebita izrećena i koliko za to potrebnu skupa sa putnemi troški sim? — Molimo odgovor.“

Najprje se je profesor u Beću opital, tko je taj Thaim Rosenbaum, i kad je zeznal, da je to jedan vrlo bogat trgovac u Mislovicah, odgovori telegrafski:

„Pripraven sam odmah doći. Koštati će tri hiljade forinti.“

Na to odmah dobi odgovor:

„Jeli bi mogli za dvie hiljade pet sto forinti doći?“

Professor se na to razardi i telegrafira natrag:

„Ja se nepogadjam!“

I opet dobi odmah odgovor:

Platimo Njim dvie hiljade šest sto forinti.“

Sada ves srdit odgovori professor grubo:

„Jli tri hiljade forinti, ili neidem, a daluje telegrafiranje i pogadjanje si zabranjujem.“

Konaćno dojde odgovor:

„Neka izvole doći gospodin professor, oni dobe zahtievane tri hiljade forintih.“

Professor se sad spravi na put i prvim vlakom odputaje u Mislovice; prije vendar telegrafira na Thaim Rosenbauma, gde mu javlja uru, kada bu tam prispel i želj, da ga kola na kolodvoru doćekaju.

Vlak dojde i professor bude na kolodvoru od jedne hrpe polskih židovov obkoljen, koji su ga prepoznali, te mu med suzami i plaćom prićmu pripoviedati, da je Thaim Rosenbaum zalibože ove noći umro, poklammkam bi se siromak u svojoj težkoj bolesti dosta bil namučil.

Srdit radi badavnog putovanja i truden poslie tak duge vožaje, odpelja se professor u prvu gostionu i dade jednoga od rodbine Thama Rosenbauma k-sebi doćvati, za da stvar, kaj se plaće tiće, urede. Rodjak dojde

i vrlo uljudno gospodinu professoru za badavni put, dangubu izplati tri sto forinti. Zatim otide professor na poćinek i odredi sutra opet natrag u Beć oditi.

Kakti strela hitro se raznese po varašu glas, da je glasoviti doktor iz Beća ovde, te je već od ravnog jutra bila gostina z-betežnik, koji su pomoć došli iskat, obsednuta. Sva je velikog ućenjaka prosilo, samo jedan dan ovde ostati i pomoći. Professor je odmah previdel množinu bolestnikah i zračunal svoju zasluzbu. Put je već bil učinjen i plaćen, te si je gospodin professor mislii, da nebi bilo pametno ovu polag zasluzbu odbiti. On prevzeme bolestnike te od jutra do kesne noć ordinira i operira, da je samo liepo gledati.

Na pol zadovoljan svojom zasluzbom, koja mu je ipak nekoliko stotin donesla, odpravi se drugo jutro te se iz gostione odpelja na kolodvor.

Kad se je već vlak iz kolodvora genul, sedne se jedan trgovac do profesora te ga zapita: „Kaj ne, oni su gospon professor, koji su vćera ovde vraćili i operirali u gostioni?“

„Zakaj me pitaju?“ — odgovori srdito professor.

„No, no, gospodin professorleben, nek se nesrde!“ — veli na to trgovac — „Bog njim

da se pijanec onda popravi, kada opadne vu jamu, tojest vu grob. Sam sv. Pavel veli, da nebude došel pijanec vu kraljestvo nebesko, i tak se žalibože večkrat i dogadja. Najviše takvih ljudih vumre naglo prez spovedi, prez pričesti, a onda je lahko pogoditi kam idu.

Nut tak je žganica gift našemu životu, grob vremenitoj i ve'noj sreći, zviranjek vsih zločinstavah, najveksa kuga za rod ljudski. Nesrečno ono mesto, gde se pije vnoo žganice, nesrečni oni ljudi, koji joj se privičju. Zakaj bi vkanjuvali sami sebe? I vu našoj domovini počela je već harati ta kuga. Poznam kraje, gde je žganica, i to još kupljena, dëlana iz spiritusa, istisnula vsu drugu pijaću. Pije se pri poslu, pije se na senjmih, pije se na prošćenjih, pije se na svatbah, pijeju i mužkarci i žene. Gotovo da nema više veselja niti dela prez žganice. Koji gospodar daje više žganice, k onomu idu ljudi rajši delat; a pije se na litre i iz vinskih kupica. Drugi pijanci počneju stopram po poldan, žganičar počne već vu jutro piti. A ština je takaj, da se vsaki drugi pijanec leže ostavi svoje falinge, nego li žganičar, ar je on srećen stopram onda, kad mu se megli i mota vu glavi.

Morti poznate i takve ljudi, koji piju vnoo žganice, pak im se nije ipak još nikaj pripetilo. Najte se vkanjuvati, još nije došlo njihovo vrême I noćni metalji leprše dugo vremena okolo sveća i veseliju se tomu plesu i skakanju, a jenput zgrihi ih plamen, pak ih néga više. Tak je i takovim ljudem: dugo se brane i zastavljaju, dok se izneštada ne upropaste.

Najte se izpričavati dragi citatelji, da pijete samo po malo žganice. Vsaki pijanec počel je na malo. Ako li pak žganičar, kak i vsakoj drugoj zločestoj navadi pružiš prat, pograbi te za celu ruku; iz tenkog konca postane jako vuže (štrik), na kojem se gréh vodi vu propast.

Morti bu koj rekai, ako pijem za svoje peneze, kaj to koga briga. Vi netošite stopram svoje peneze, nego i peneze svoje žene i dëce, — cele familije. Vi netošite samo svoje zdravje i život, nego i svoje poštenje

i dušno spoznanje. Upropašćujete svoju nemertelnu dušu, praznite nebesa, a punite pekla i fondate vinograd Jezusov, da mesto plemenitog grozdja rodi trnje i drač.

Dragi otci i majke, nedavajte žganicu svojoj dëci; zakrhljavila vam bude i telovno i duševno. Hižni gospodari i gospodarice neprivućajte svoje služkinje na taj gift. Pijanci nebudu vam nigdar verni i marljivi težaki: žganica družinu kvari i izrodi. Nastojmo vsi, osobito pak oni, koji upravljaju narodom, kak svećeniki, učitelji, občinski poglavari, da obćuvamo prosti narod kaj više od toga pila.

Upotrebimo vse prestimanje i vsu vlast, da se narodu neda prićka, da se opija, a koji ipak tak čini, da se oštro kašiguje. Stim bu nestalo vnoo zla iz našega naroda. Ako pokažemo odlučnu volju protiviti se tomu zlu, vućiti narod i pokazivati mu pogubne posljedice te kuge, i to bude s Božjim blagoslovom, koji nebude zmenikal sigurno, obrod ti ljepim plodom. Daj Bog i bilo tak!

KAJ JE NOVOGA?

Poziv na predplatu.

Prvim dnem meseca oktobra odprla se je predplata na novine „Medjumurje“ za četrti fertalj, dotično za konec ovoga ljeta.

Prosimo stoga poštuovane naše predplatnike, da nam na početku zadnjega fertalja predplatne zaostatke po pošti pošljaju, a predplate za četrti fertalj ponoviju.

Novi predplatniki moreju vsaki dan pristupiti. Cëna naših novinah je: Za jedan fertalj 1 for, za pol ljeta 2 for, a za celo ljeta 4 for.

Za pošiljanje predplate poštom, molimo da seupotrebljaju samo peštanske naputnice.

Patvorenje vina vu veliko.

Čitamo vu istarskih i dalmatinskih novinah, da se vu Barkoli, poleg Trsta, nahadja javna fabrika, vu kojoj se na velikom dëla folišno vino od tamarinda. To nije vino, već naprosto alkoholizovana tamarinda.

Vu fabrikah mësaju sa 30% vina do 80% tamarinda. Vu noveše doba dohadja iz Aleksandrije i Tunisa vu Trst ogromna kolićna tamarinda, koja bi bila dosta za farmaceutske potreboče cele Europe. Ovakov patvorenno (folišno) vino prodaje se iz Trsta pod imenom istarskoga, dalmatinskoga i talijanskoga vina, ter se izvozi vu Horvatsku, Magjarsku i Austriju. Jeden izaslanik talijanske vlade odkril je pred nekolikimi dnevi ovu fabriku, ter je na znanje dal ministeriumu, da se vu Trstu prodaje alkoholizovana tamarinda pod imenom „vina.“ Zaradi toga odkrića dozuali su i domaci za tu pogibelj, koja se grezi vinogradom (goricom). Ekstrakt tamarinde je jako sgoden za patvorenje vina, a tak je fal, da se izplaćuje ovo delano vino.

Domaece novinstvo vu Istri i Dalmaciji pošivlje oblasti, da staa na put ovoj nećuvenoj nespodobćini, koja je na kvar domaçoj produkciji. Kak se javlja, velik dël ovoga folišnoga, dëlanooga vina ide i vu naše kraje, pak zato pazljive činimo naše trgovce s vinom, da paze, odkut nabavljaju vino.

Kraljevna vdeica nadvojvodkinja Štefanija.

Nadvojvodkinja Štefanija, koje je duže vremena boravila vu Mletcih, gde je hasnovala morske kupelji, ostavila je Mletke ter se povrnila vu Beč.

Nova konjugacija.

Mark Twain, glasoviti amerikanski humorista (šaljivec), konjugira glagolj (ige) „ljubiti“ ovak: „Ja te ljubim, ti ljubiš mene, on (ona) ljubi mene, mi se ljubimo; vi se ženite, — oni se razidu.“

Jubileum lutrije.

Ovih danah slavila bude mala lutrija svoj 140 ljetni obstanak vu Austriji. Prvo vlećenje bilo je 12. oktobra 1754. vu Pragu. Onda su izvlećeni broji 22, 75, 33, 71 i 44.

Fabrika krunah.

Obedva ministarstva financijah vu Beču i vu Budimpešti bila su zadnjih danah van-

nek da sreću i zdravje prek četvrtoga kolena, ja njim hoću iz zahvalnosti jednu strašnu tajnost odkriti Thaim Rosenbaum njim nije umro“.

Začodjeno pogleda professor židova te kad je iz osupnenja k sebi došel reče: „Taj ipak nije mogel do včera ozdraviti, zakaj se anda nije dal operirati?“

„Ah“ — odgovori trgovac — „Em se je dal operirati gospodin moj professorleben“.

„A tko ga je operiral?“ zapita professor.

„Oni sami“ odgovori židov — „Med onemi puno ljudi, koji su u gostioni pri njih bili; bil je i Thaim Rosenbaum, oni gospodin professorleben su ga sami svojom rukom operirali. Bog njim daj sreću i zdravje i njihovoj gospojoj dëćici i vaukekom te mu je danas, hvala Bogu i njim gospodin professorleben, već puno bolje i videti je, da bu sada ozdravel.“

Vlak sada dojde do prve postaje, skoči iz vagona a professor se zamišljen odpe-lja dalje.

Turski sud.

Dok još nije bila Bosna zavzeta, već je pod tursku spadala, bili su u njoj turski činovnici i turski zakoni, kak god su danas

austro-ugarski, a da oni nisu bili tak pravični kak su današnji, dokazala bu sljedeća pripovest.

Pred turskog sudca, koj je zajedno i bogati zemeljski gospodin bil, dojde jedan bošnjak po vieri kršćenik te mu se plaćuč pritući, da je sudceva krava njegovu, dok su se na paši narivavale, rogmi probola tak, da je odmah na miestu vparnula. On anda moli slavnog suda, da svoju odsudu izreče tak, da bu sudac, čija je krava onu drugu probola, imal siromaku bošnjaku kvar nadomestiti. Sudac to posluša a zatim kad čuje, da je njegova krava probola seljakovu, skreno s pleći i zapita ga, jeli tko kriv tomu i jeli ih je tko skupa natral? Bošnjak odgovori, da nije nitko, već da sa se same med sobom pobole.

„Pak kaj ti ja ovde onda mogu pomoći?“ — veli sudac — „Krave su se med sobom spobole, a slučajno je moja bila jaša od tvoje; pak ju je probola. Tu nije moći suditi, da ti se kvar nadomesti. Jer marhi neima suditi sudca. — Zakaj nije tvoja krava moju probola? — Ja nisam kriv, da je tvoja bila slabija.“

„Hvala gospodin sudac na navuku“ — odgovori bošnjak — „Em nije vaša krava moju, nego moja vašu kravu probola te sam samo hotel znati, kaj u takovom slučaju zakon govori. — Zbogom!“

„Stoj jedno malo“ — vikne mu sudac. — „Hoću u čitab (turski zakonik), poglednuti.“

Nebudete gospon sudac nikaj u čitab sada zalukavali, kad niste do sad hoteli“ — veli bošnjak i otide.

U apotheki.

Nedavno dobezi ves zasopljen jedan čoviek iz Kraljevca — recimo, da je bil Kognjak, koj je meni zajca obećal a ne dal — u prelozku apotheku i čim vrata odpre, zavikne. „Gospon Apothekar! Jeli imaju takovo vraćivo proti zubnoj boli?“

„Imam, i to kruto!“ odgovori Apothekar i pruži punu flašu salmiaka čovieka pod nos. Ov potegne kaj je igda mogel duhu k sebi, ali ga salmiak u nosu tak zagrizne, da se je osupnen na pod zrušil i onde kakti u omeoglović nekoliko minutah ležal. Za čas dojde malo k sebi te se stane, a gospodin Apothekar ga zapita: „No dragi moj prijatelj, sad je zubna bol sigurno vam prestala.“

„Je“ — odgovori čoviek — „Em mene neboli zub, nego moju ženu doma“.

Em. Kollay

redno uzrujani zaradi vesti, da je iz Švajcarske v Austro-Magjarsku dopeljano velika vnožina patvorenih (folijskih) srebernih korunah, koje su Kovanim v Beču i v Kremnici na las jednake, pak se skorom nikak nemreju razlikovati. Falsificati, za koje postoji posebna fabrika v Švajcarskoj i svojem su sadržinom sreba skoro jednaki pravim korunam, koje reprezentiraju faktičnu vrednost od samo 26 krajcarov, — a daju se i primaju pod 50 krajcarah. Upravo v toj razliki leži i dobiček patvorenih korunah. Vse pogranične oblasti kak i konzulati v Švajcarskoj vpućeni su, da ostro paze na penz i nastoje odkriti patvritelje i njihovu fabriku.

Pučanstvo njemačke (prajske) države.

Iznosi vezda 51,000,000 dušah Upravo izdani „Statist. Jahrbuch“ zračunava ljudstvo (pućanstvo) njemačke (prajske) države na danešnjem teritoriju ovak: 1816. ljeta: 14,833,000, — 1820. ljeta: 26,494,000 — 1830. ljeta: 29,250,000, — 1840. ljeta: 32,787,000, — 1850. ljeta: 35,397,000, — 1860. ljeta: 37,740,000, — 1870. ljeta: 40,818,000, — 1875. ljeta: 42,729,000 — 1890. ljeta: 49,428,000 dušah. Pokedob ljudsto vsakoga ljeta raste za 500,000 dušah, to denes njegov broj iznosi 51 1/2, miliuna-

Otrovani ljudi.

Vu Palermu je zadnjih danah vumrlo 16, a zbetežalo 100 ljudih, koji, su jeli meso od marhe betežne od bedrenice. Zaradi toga je v varašu nastal strah, ter nigdo neće već jesti govedinu. Čena ribam, picekom, jajcam i zelenjavi poskočila je trostruko (trovrstno).

Vkradjen milijun.

Iz Firence javljaju, da su nepoznati tatovi prevalili v stan nekakvoga Corsinia, upratelja s imetkom vnovih bogatašah, ter mu odnesli penz i papirah v vrednosti od preko milijun lirah.

Orsački proračun za ljetó 1895.

Minister — predsednik dr. Wekerle predložil je v sednici zastupničke hiže orsački proračun za ljetó 1895, ter ga popratil sa ekspošom o financijalnom položaju Magjarske. Kak se glasa, pokazuje budžet v prisposobi sa proračunom za tekuće ljetó, ogromni prirast redovitih izdatkov v svih ressortih, ter je ovo povišenje vekše, nego v svih prveših ljetah. Ipak bude bilancija orsačkoga kućanstva svršila sa suviškom, ar je miuister financijah na temelju faktičnih prihoda bil v stanju, da predloži vekša pokriva, nego lani. Vu isto vréme dolaze pred hižu i zaključni računi za ljetó 1893, koji su vršili sa 30 milijunah suviška. Najvekši dél novih izdatkov potrebuju vsake fele državno — gospodarska prometna sredstva poimence investicije pri orsačkih željeznicah. Vu istom proračunú sadržana je i pripomoć za ustrojenje magjarskoga dunavskoga parobrodarskoga društva. Nadalje zahtěva vekše izdatke predstojećí odkup potrošarine na vino v Erdelju. Vrlo znatne su potreboće i v ministerjumu bogoštovlja i nastave za uredjenje postojećih i ustrojenje novih naučnih zavodah. Napokon valja spomenuti povišenje izdatkov za zdravstvo, žandarmeriju i unapredjenje trgovine. Vu spomeautom ekspošu bude minister

financijah, kak je to prešestnoga ljeta vćnil, bude naglasil potrebu šparanja v državnom kućanstvu, isto tak će tom prigodom naglasiti i potrebu konačnoga uredjenja valute.

Kralj v Gódöllu.

Nj. Velićanstvo prispelo je v jutro ob šestí vuri v Gódölló, gde je sprevelo previšnji imendan v prisustvovalo sv. meši s kraljicom. Po poldan bil je kralj v vadasiji na jelene. V pondeljek bude kralj došel v Budimpeštu pa bude nazoćen p i delegacijom obeđu.

Sicilski kralj Ferencz II.

Šurjak našega kralja, sicilski kralj Ferencz II. zbetežal je, kak „Munch. Allg. Ztg.“ novine javljaju pogibeljno.

Put kralja Aleksandra.

Srbski kralj Aleksander došel bude 14. oktobra po poldan v Budapeštu, gde bude gost našega kralja i boraviti do 15 na večer. Dne 17. oktobra po poldan st'gel bude kralj v pratnji srbskog poslanika v Berlinu Milana Bogičevića, v Berlin, gde bu ostal pet do šest dana kakti gost cara Vilima.

Vjenćanje Crispijevo.

„Moniteur de Rome“ javlja, da se bude talijanski minister — prezeš Crispi, koji je do vezda živel sa svojem tovarušicom samo v civilnoj ženitbi, taki za vjenćanjem svoje kćeri Guiseppine s knezom Lingvagliosa i cirkveno vjenćati (zdvati).

Dobro žepne i stěne vure za fal cene moći dobiti pri Pollak Bernatu vurar v Čakovcu (Pijac, Sparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravek za fal cěnu.

Težacki stališ

(Dalje)

Pomisi na ženu.
Da nema soli,
Je kupi dve kile,
Ar nema za tri.

Ves žejen i gladen
Dojde on nazaj,
I prosi: O žena,
Nuti jesti mi daj.

Po gruntu si hodi
Pogledne i v klet,
Te časek mu žena,
Napravi dober jedi,

Sad daću naplaćam,
I delavce mam,
Sad tečem kovaću,
Sad v melin pelam.

Na zemlje gnoj vozim,
I kolje špićim;
Sad sada vcepiljujem,
I vrbe sadim.

Cel dan sem na nogaj,
Nikad nesedim.
Na večer pak vpetu,
Još terna dobim.

Na večer si leže,
Pak sladko zaspi,
Pred dnevom ga opet
Već pevec zbudi.

Družini pak kaže,
Kaj delat ima,
Ti pojdi na polje,
Ti budi doma.

Celi dan muž dela,
Pak se veseli,
Da sebe i svoje,
Pošteno zdrži.

On sva opravila,
Bogu izrući,
Pak fućka, popeva,
Veselo živi

Zveličen prav lahko
Svak mužek bi bil,
Da naj po nedeljah
Tulko ragrešil.

Cel tjedon on dela,
I dobro stvori,
V nedelju zapravi,
Pak dušu zgubi.

Vu cirkvi od zadjaj
Pri vrati stoji,
Iz cirkve pak hitro
Vu krćmu beži.

Tam pije s pajdaši,
I takaj karta,
A žena pak suze,
Preleva doma.

Dužnikov neplaća,
Je vodi za nos,
Pod starost ostane,
Raztergan i bos.

O mužek občuvaj
Pošteno srce,
Habaj se pijanstva
I od krvice.

Nehodi v krćmu,
Nehodi kartat,
Nedaj se pajdašom,
Slabim nepelat.

Pri domu osta'aj,
Po polju pogledaj,
I čialo v rukaj,
Po svetki imaj.

Dužnosti spunjavaj,
I boj se Boga,
Tak budeš ti vreden
Sto centov zlata.

Láckevics Tomas.

Nekaj za kratek čas.

O k t o b e r.

„Zuto listje k zemlji pada!“
Tako fantazira,
Vnogi vezdaj, kakti da ga
Ovo silno dira.
Za me more celo pasti,
Ja mu to nebranimi

Ar ja, brate, nisam koza
 Da se listjem hranim,
 Ja kostanja pucanca,
 K tomu mošta rezanca,
 Ve si vóscim denek svak,
 Pak sam vesel, zdrav i jak !

Gospon A : „Jeli tvoja tovarušica ozdra-
 vila?“

Gospon B : „Je hvala Bogu.“

Gospon A : „A jeli se veće oporavila?“

Gospon B : „O i ter kak ! Denes je
 već prvu zdelu — hitila dekli vu glavu.“

Iz škole.

Navučitelj : (vu srđitosti odraslomu dijaku).
 Tuliki si već osel, kak i ja, pak još neznaš
 nikaj. Sram te bilo !

Išel je cigan po svētu, kaj bi ženil. Pu-
 tem srétno ga jeden muž i zapita : „Kam
 ideš cigan ? „Idem, da se ženim.“ — A
 koju si nakanil prositi ? — „Grofovu kćer,“
 odgovoril je cigan. — Muž se nato nasme-
 tal i rekel mu je : „O ti, bedak jeden !
 Tebi bude prav grof dal svoju kćer !“ —
 „Zakaj né, odgovoril je cigan, — im je to
 već na pol zvršena stvar. Ja hočem, pak
 ako i grofova kći hoće, to je onda gotov
 posel !“

Gost krémaru : Molim vas, poglednite
 si to berkolicu. Tak je trđa, da se nãpre
 niti razrezati.

Krémar (ponizno) : Donesem njim dra-
 goga — noža !

Priredil :

Glád Ferencz.

•The Gresham•

Pri »The Gresham» zvanom london-
 skom družtvu (vu Čakovu je upravništvo
 pri Graneru stacunar), je moći život osi-
 gurati. Tojest plati, gdo si hoće život osi-
 gurati, 10 letu vekšu ili menjšu svotu i to
 poleg toga, kak je gdo star i kak svotu hoće
 da dobi, pak ako bi vumrl, herbom imenuto
 družtvo zplati onu svotu, na koju je bil ist
 osiguren, ili ako doživi na p. 15—20 letah,
 njemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moći
 život ženakah i decah osigurati. Ovo družtvo
 ima svoje glavno upravništvo vu Buda-
 pestu.

LOTERIJA

Grac 6-ga oktobra 1894

87 28 21 05 42

Gabona arak. — Cena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	5.70	—
Zab	Zob	5.60	—
Rozs	Hrž	4.25	— 4.75
Kukoricza ó	Kuruza stari	5.25	— 6.25
„ u	„ novi	6.	—
Árpa	Ječmen	5.30	— 5.50
Fehér bab u	Grah beli	8.	—
Sárga „ „	„ žuti	6.75	—
Vegyes „ „	„ zméšan	5.75	—
Lenmag	Len	10.	—
Bükköny	Grahorka	6.	—

VASUTI MENETREND

CSÁKTORNYÁN.

Indul	Napszaka	Óra	Perca	Gyors- pósta- és vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv.
	Délben	11	39	„
	Ejjele	10	07	postav.
Pragerhof felé	Reggel	5	52	vegyesv.
	Reggel	6	06	postav.
	Délután	4	15	„
Zágráb felé	Ejjele	1	17	gyorsv.
	Reggel	6	50	vegyesv.
Varazsdig	Délután	4	20	„
	Este	10	17	„
Bobára	Délben	11	44	„
	Reggel	6	05	„
Egerszegre	Délután	4	28	„
	Érkezik			
Kanizsa felől	Reggel	5	51	postav.
	Délután	4	01	„
„	Ejjele	1	14	gyorsv.
	Este	9	32	vegyesv.
Pragerhof felől	Reggel	4	36	gyorsv.
	Délben	11	29	postav.
„	Ejjele	9	55	„
	Reggel	4	22	vegyesv.
Varazsról	Délután	3	50	„
	Délelőtt	11	17	„
Zágrábról	Este	9	30	„
	Délelőtt	8	52	„
Eger szegéről	Délelőtt	8	52	„
	Bobáról	Este	9	42

ODGOVORNI UREDNIK
 MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLÁD FERENCZ

Nyilttér.

Selyem hamisítvány Égessünk el egy
 mintát a venni szándékolt fekete selyemből
 s a hamisítás rögtön kiderül : Mert míg a
 valódi s jól festett selyem az elégetésnél
 nyomban összepödörödik és csakhamar ki-
 alszik, maga után csekély világó-barna ha-
 mat hagyván, addig a hamisított selyem (mely
 zsiros színű szallónas lesz s könnyen törik)
 lassan tovább ég (minthogy rostszálai a
 festékanyagtól eltávolítottan tovább izzanak) és
 sötét barna hamut hagy maga után, de va-
 lódi selyem módjára soha össze nem pödör-
 rödik, csak meggörbül. Ha valódi selyem
 hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisít-
 ványé nem. — Henneberg G. (cs. kir.
 udvari szállító) selyemgyára Zürich-
 ben, házhöz szállítva, postabér és vámmen-
 tesen szivesen küld bárkinek is mintákat,
 akár egyes öltönyökre való akár egész vé-
 gekben levő valódi selyem szöveteiből, Sváj-
 cba czimzett levelekre 10 kros és levelezőla-
 pokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közöltekkért nem vállal fe-
 lelősséget a Szerk.

1893—94-iki
 termelési évad.

Budapest vidéki

magyar királyi pénzügyigazgatóság
 67642.

X. 1894.

Gróf Keglevich István utódai

budafoki cognac és borszeszgyár czégnek.
 Kérelméra a budafoki cognacgyárban
 az 1893—94. termelési évadban feldolgo-
 zott bormennyiségről és a fizetett szesza-
 dóról szerkesztett kimutatás mellékelve ki-
 adatik.

Budapest, 1894. aug. 14.

Fináczy m. p.

Kimutatás.

A Budafokon levő Gróf Keglevich István
 utódai cognacgyára által az 1893—94. ter-
 melési évadban feldolgozott bormennyiség :
 összegezve: 1,195,780 liter
 ezután fizetett termelési adó
 összegezve 12555 frt 69 kr.
 Budafokon. M. kir. pénzügyőri szakasz.
 1894. aug. 9.

Gurszky Rezső m. p.
 szemlész.

Nyilvánosság elé csakis mi hoz-
 tunk tevékenységünkről hivatalos adatokat,
 ezzel ismételtlen bizonyítékát akarjuk adni
 ama körülménynek, hogy cognacunk meg-
 bízhatóság tekintetében felül mul minden
 más gyártmányt.

Tekintetbe véve, hogy gyárunk 1882-ben
 alapított és az

- * és ** cognac 1885 és 1886 ban
- *** „ 1888-ban
- **** „ 1891 ben

hozott általunk forgalomba, méltányos
 ama bizalom, mely gyártmányunkban he-
 lyeztetik.

A fentiek által bizonyítékát adjuk mily
 kiváló szoliditással dolgozik gyárunk és
 elvárjuk, hogy a fogyasztó közönség, mely

jó cognacra súlyt fektet ; a kizárólag dis-
 oklelvékekkel kitüntetett és mindenütt kap-
 ható

Gróf Keglevich István

cognac-ot

fogja vásárolni.

Gr. KEGLEVICH ISTVÁN utódai promon-
 tori cognac és borszeszgyár igazgatósága.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é közönség becses tudomására hozni, hogy
 Csáktornyan, Patak-utca, Morandint-féle házban

LAKATOS MŰHELYE

nyitottam. — Elvállalok minden e szakba vágó munkálatokat és főtörekvésem
 oda fog irányulni, hogy pontos, gyors és szolid készítményeim által — jutányos
 árak mellett a n. é. közönség bizalmát és megelégedését kiérdemeljem.

A n. é. közönség szives rendeléseit kérve maradtam
 kiváló tisztelettel

Klabucsár József

lakatos-mester.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

óras és készerész Csáktornyán,

Főter, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA,
arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jóállás mellett a leg-
o'csóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcso árak mellett

F a l i i n g r a o r á k .

Legjobb szerkezetű svájci zseborák.

Pantlika gilisztá

fejestől

6 percz alatt teljes biztonsággal a gyomorból feltétlenül kihajtatik a páfrány tokocskák által. Eredeti minőségben egyedül csakis

SCHNEIDER JÓZSEF gyógyszerésznél kapható Resiczán (Dél-magyarország). E kitűnő gyógyszer

Védjegy.

biztos hatásáért jót állunk. Etlekor megadása szükséges; utánzástól törvényesen védve van.

Egy eredeti doboz ára 3 frt 50 kr.

Postautányvst mellett az egész világon
592 2-5 szétküldetik.

Magyar, német, francia és angol képekkel ékített

MUNKÁK.

Kő-, acél- és réznyomatu díszművek.

Magyar, német, francia és angol

REMEKIRÓK MŰVEI.

*

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent kötetl és kötetlen könyveknek legdúsabban fölszerelt raktára.

Bármely szerző által írott, bárhol megjelent és hirdetett könyveknek leggyorsabb és árfőlemelés nélküli megszerzéséről gondoskodunk.

Az irodalmi termékeket illetőleg a legszivesebb készséggel nyujtatik fölvilágítás.

Utazási kézikönyvek, atlaszok, földabroszok, tervrajzok, föld és éggömbök.

Ima- és ájtatossági könyvek egyszerűen és legékesebben kötve a leggazdagabb választékban.

Mintakönyvek s rajzok
NŐI MUNKÁKHOZ.

*

A „MURAKÖZ” társadalmi hetilap kiadóhivatala.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

KÖNYV-, MŰ-, ZENEMŰKERESKEDÉSE

KÖNYVKIADÓHIVATALA, PAPIR-, IRÓ- és RAJZESZKÖZŐK RAKTÁRA, KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTESZETE Csáktornyán.

Alapított 1850. évben.

Szótárak.

IFJUSÁGI IRATOK. KÉPESKÖNYVEK minden kor és nem számára, minden nyelven, a legdúsabb választékban.

ISKOLAI ÉS OKTATÁSI könyvek

minden nyelven.

Népies naptárak,

ALMANACHOK.

zsebkönyvek.

*

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés raktárában megtekintés végett készen állanak s kívánatra, gondosabb megvizsgálás végett legnagyobb készséggel küldetnek mind helybe, mind vidékre.

Vidékről érkező megbízások kellő készséggel és gyorsasággal teljesítetnek.

Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgálatnak ki a könyvkereskedés által.

SZAKÁCSKÖNYVEK.

Előfizetés elfogadtatik: minden bel- és külföldi folyóiratok, napi és

DIVATLAPOKRA a szállítás mind helyben, mind vidékre a leggyorsabban eszközöltetik.

*

Meggyénk tantulészeiteiben használendő tankönyvek folyton raktáron vannak.